VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2017. gada 13. decembrī*

Kopējā ārpolitika un drošības politika – Ierobežojoši pasākumi pret Irānu kodolieroču izplatīšanas novēršanai – Līdzekļu iesaldēšana – Pienākums norādīt pamatojumu – Ārpuslīgumiskā atbildība – Pietiekami būtisks tiesību normas, ar kuru privātpersonām piešķir tiesības, pārkāpums

Lieta T-692/15

HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH, Hamburga (Vācija), ko pārstāv *M. Schlingmann* un *M. Bever*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *M. Bishop* un *J.-P. Hix*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Eiropas Komisija, ko sākotnēji pārstāvēja *S. Bartelt* un *R. Tricot*, vēlāk – *R. Tricot* un *T. Scharf*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību, kas ir pamatota ar LESD 268. pantu un ar ko tiek lūgts atlīdzināt kaitējumu, kas prasītājai esot nodarīts sakarā ar tās nosaukuma iekļaušanu, pirmkārt, Padomes Regulas (EK) Nr. 423/2007 (2007. gada 19. aprīlis) par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (OV 2007, L 103, 1. lpp.) V pielikumā, kas veikta ar Padomes Īstenošanas regulu (ES) Nr. 668/2010 (2010. gada 26. jūlijs), ar ko īsteno 7. panta 2. punktu Regulā (EK) Nr. 423/2007 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (OV 2010, L 195, 25. lpp.), un, otrkārt, Padomes Regulas (ES) Nr. 961/2010 (2010. gada 25. oktobris), ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Regulu Nr. 423/2007 (OV 2010, L 281, 1. lpp.), VIII pielikumā, kas veikta ar Regulu Nr. 961/2010.

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*], tiesneši Ī. S. Foresters [*I. S. Forrester*] un E. Perillo [*E. Perillo*] (referents),

sekretārs: E. Kulons [*E. Coulon*],

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

I. Fakti un tiesvedības priekšvēsture

1 *HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH* (turpmāk tekstā – "*HTTS*" vai "prasītāja") ir saskaņā ar Vācijas tiesībām reģistrēta sabiedrība, ko 2009. gada martā dibinājis *N. Bateni*, kurš ir tās vienīgais dalībnieks un direktors. *HTTS* veic darbību jūras pārvadājumu aģentēšanā un kuģu tehniskajā apkalpošanā.

2 Šī lieta ir saistīta ar ierobežojošiem pasākumiem, kas noteikti, lai izdarītu spiedienu uz Irānas Islāma Republiku, lai tā pārtrauktu kodoldarbības, kas rada kodolieroču izplatīšanas risku, un kodolieroču piegādes sistēmu izstrādi (turpmāk tekstā – "kodolieroču izplatīšana"). Precīzāk, tā ir viena no lietām, kuras ir saistītas ar pasākumu noteikšanu pret jūras pārvadājumu kompāniju *Islamic Republic of Iran Shipping Lines* (turpmāk tekstā – "*IRISL*"), kā arī fiziskajām vai juridiskajām personām, kuras iespējami ir saistītas ar šo kompāniju, kuru vidū saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes norādīto tostarp figurē *HTTS* un divas citas jūras pārvadājumu kompānijas – *Hafize Darya Shipping Lines* (turpmāk tekstā – "*HDSL*") un *Safiran Pyam Darya Shipping Lines* (turpmāk tekstā – "*SAPID*").

3 *HTTS* nosaukuma iekļaušana to personu, organizāciju un struktūru, pret kurām vērsti Padomes Regulas (EK) Nr. 423/2007 (2007. gada 19. aprīlis) par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (OV 2007, L 103, 1. lpp.) V pielikumā paredzētie ierobežojošie pasākumi, sarakstos pirmreizēji notika 2010. gada 26. jūlijā, pēc Padomes Īstenošanas regulas (ES) Nr. 668/2010 (2010. gada 26. jūlijs), ar ko īsteno 7. panta 2. punktu Regulā (EK) Nr. 423/2007 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (OV 2010, L 195, 25. lpp.), spēkā stāšanās. Saistībā ar šo iekļaušanu prasība atcelt tiesību aktu netika celta. Savukārt *HTTS* nosaukuma iekļaušanu to personu, organizāciju un struktūru, pret kurām vērsti Padomes Regulas (ES) Nr. 961/2010 (2010. gada 25. oktobris), ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Regulu Nr. 423/2007 (OV 2010, L 281, 1. lpp.), VIII pielikumā paredzētie ierobežojošie pasākumi, sarakstos, kas ar minēto regulu notika dažus mēnešus vēlāk, *HTTS* apstrīdēja Vispārējā tiesā, kura to atcēla, nospriežot, ka šī iekļaušana nebija juridiski pietiekami pamatota (skat. tālāk 5. punktu).

4 Regulā Nr. 668/2010 prasītājas iekļaušanas pamatojums galvenokārt bija tāds, ka tā "[ir rīkojusies] *HDSL* interesēs Eiropā". Regulā Nr. 961/2010 pamatojums tam bija, ka tā "[ir] *IRISL* kontrolē vai [darbojas] tā vārdā".

5 Ar 2011. gada 7. decembra spriedumu *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) Vispārējā tiesa atcēla Regulu Nr. 961/2010, ciktāl tā attiecās uz šo kompāniju, bet tikai no 2012. gada 7. februāra, lai vajadzības gadījumā ļautu Padomei līdz tam laikam sagatavot pamatojumu *HTTS* nosaukuma vēlreizējai iekļaušanai. Šajā ziņā Vispārējā tiesa secināja, ka tūlītēja Regulas Nr. 961/2010 atcelšana varētu nopietni un neatgriezeniski apdraudēt ar šo regulu pret Irānas Islāma Republiku noteikto ierobežojošo pasākumu efektivitāti, jo "nevar nepieļaut iespēju, ka ierobežojošo pasākumu noteikšana attiecībā uz prasītāju būtībā tomēr varētu izrādīties pamatota" (spriedums, 2011. gada 7. decembris, *HTTS*/Padome, T-562/10, EU:T:2011:716, 41. un 42. punkts).

6 Pēc 2011. gada 7. decembra sprieduma *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) pieņemšanas prasītājas nosaukumu Padome atkal iekļāva sarakstos, ko prasītāja katru reizi apstrīdēja un ko Vispārējā tiesa secīgi katrā no šīm reizēm atcēla ar 2013. gada 12. jūnija spriedumu *HTTS*/Padome (T-128/12 un T-182/12, nav publicēts, EU:T:2013:312) un 2015. gada 18. septembra spriedumu *HTTS* un *Bateni*/Padome (T-45/14, nav publicēts, EU:T:2015:650).

7 Starp citu, šeit jāatgādina, ka ar 2013. gada 16. septembra spriedumu *Islamic Republic of Iran Shipping Lines* u.c./Padome (T-489/10, EU:T:2013:453) Vispārējā tiesa atcēla arī *IRISL* un citu jūras pārvadājumu kompāniju, tostarp *HDSL* un *SAPID*, nosaukumu iekļaušanu attiecīgajos sarakstos, pamatojoties uz to,

ka Padomes norādītā informācija nepamatoja *IRISL* nosaukuma iekļaušanu sarakstos un līdz ar to nevarēja pamatot ierobežojošo pasākumu noteikšanu un saglabāšanu arī pret citām jūras pārvadājumu kompānijām, kuras sarakstos bija iekļautas to saistības ar *IRISL* dēļ.

8 2015. gada 23. jūlija pasta sūtījumā prasītāja nosūtīja Padomei lūgumu atlīdzināt kaitējumu, ko tā uzskatīja esam cietusi no tās nosaukuma pirmreizējās un nākamajām iekļaušanām to personu sarakstos, kuras saistītas ar *IRISL* darbību.

9 Šajā lūgumā atlīdzināt kaitējumu prasītāja atsaucās uz savām tiesībām ne vien uz to zaudējumu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu, ko tā uzskatīja esam cietusi no ar Regulu Nr. 668/2010 un Regulu Nr. 961/2010 izlemtajām iekļaušanām sarakstos, kas ir šīs tiesvedības priekšmets, bet arī uz tā kaitējuma atlīdzināšanu, kas bija ciests tās iekļaušanas un vēlreizējas iekļaušanas dēļ (skat. 6. punktu iepriekš). Kā laikposmā no 2010. gada 26. jūlija līdz 2015. gada 18. septembrim kopējie ciestie šādi apgalvotie zaudējumi tika norādīta kopsumma 11 928 939 EUR, bet kā nemantiskais kaitējums – 250 000 EUR.

10 Ar 2015. gada 16. oktobra vēstuli Padome noraidīja šo lūgumu.

II. Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

11 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 25. novembrī, prasītāja cēla šo prasību.

12 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2016. gada 5. aprīlī, Eiropas Komisija lūdza atļaut tai iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam. Ar 2016. gada 13. maija lēmumu septītās palātas priekšsēdētājs apmierināja šo lūgumu saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 144. panta 4. punktu.

13 Par rakstveida procesa pabeigšanu lietas dalībniekiem tika paziņots 2016. gada 30. augustā. Reglamenta 106. panta 2. punktā paredzētajā trīs nedēļu termiņā no šīs paziņošanas brīža lietas dalībnieki neiesniedza lūgumus par tiesas sēdes rīkošanu.

14 Ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 5. oktobra lēmumu izskatāmā lieta tika nodota jaunam tiesnesim referentam, kurš darbojas trešajā palātā.

15 2017. gada 30. maijā Tiesa pasludināja spriedumu *Safa Nicu Sepahan*/Padome (C-45/15 P, EU:C:2017:402), noraidot apelācijas un pretapelācijas sūdzības, kas bija celtas par 2014. gada 25. novembra spriedumu *Safa Nicu Sepahan*/Padome (T-384/11, EU:T:2014:986).

16 Ar 2017. gada 8. jūnija lēmumu, kas lietas dalībniekiem tika paziņots nākamajā dienā, Vispārējā tiesa, uzskatot, ka lietas materiāli tai ir pietiekami skaidri, un tā kā šajā ziņā lietas dalībnieki nebija iesnieguši nekādus lūgumus (skat. 13. punktu iepriekš), nolēma izlemt prasību bez tiesvedības mutvārdu daļas saskaņā ar Reglamenta 106. panta 3. punktu.

17 Tomēr ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 12. jūnijā, prasītāja lūdza rīkot tiesas sēdi, it īpaši sakarā ar 2017. gada 30. maija sprieduma *Safa Nicu Sepahan*/Padome (C-45/15 P, EU:C:2017:402) pasludināšanu, un lūdza Vispārējo tiesu procesa organizatoriskā pasākuma ietvaros uzklausīt tās direktoru un vienīgo dalībnieku *N. Bateni*, it īpaši saistībā ar apgalvoti ciesto zaudējumu un nemantiskā kaitējuma apmēru.

18 Ar 2017. gada 20. jūnija lēmumu Vispārējā tiesa, pirmām kārtām, atstāja spēkā savu 2017. gada 8. jūnija lēmumu (skat. 16. punktu iepriekš). Proti, saistībā ar prasītājas lūgumu par tiesas sēdes rīkošanu Vispārējā tiesa, pirmkārt, secināja, ka šis lūgums ir iesniegts pēc tā iesniegšanai paredzētā termiņa (skat. 13. punktu iepriekš), un, otrkārt, konstatēja, ka lietā nav tādas jaunas informācijas, kas attiecīgā

gadījumā varētu pamatot šādas tiesas sēdes rīkošanu. Proti, ar prasītājas lūguma rīkot tiesas sēdi pamatojumā norādīto 2017. gada 30. maija spriedumu *Safa Nicu Sepahan*/Padome (C-45/15 P, EU:C:2017:402) bija vien atstāts spēkā 2014. gada 25. novembra spriedums *Safa Nicu Sepahan* /Padome (T-384/11, EU:T:2014:986) un tādējādi ar to nevarēja tikt pamatota tiesvedības mutvārdu daļas uzsākšana. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa, uzskatot, ka tai ir pietiekami skaidri gan lietas materiāli, gan arī atbilstošā judikatūra par kaitējuma, kas radies prettiesiska ierobežojoša pasākuma rezultātā, novērtēšanu (skat. tālāk arī 93. punktu), neapmierināja lūgumu veikt procesa organizatorisko pasākumu saistībā ar *N. Bateni* uzklausīšanu.

19 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– piespriest Padomei atlīdzināt tai kaitējumu 2 513 221,50 EUR apmērā kā ciesto zaudējumu un nemantiskā kaitējuma atlīdzību tās nosaukuma iekļaušanas Regulas Nr. 423/2007 V pielikumā un Regulas Nr. 961/2010 VIII pielikumā ietvertajos personu, organizāciju un struktūru sarakstos (turpmāk tekstā kopā – "strīdīgie saraksti") dēļ.

– piespriest Padomei samaksāt nokavējuma procentus pēc Eiropas Centrālās bankas (ECB) noteiktās procentu likmes tās galvenajām refinansēšanas darbībām, kas paaugstināta par diviem punktiem, sākot no 2015. gada 17. oktobra;

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20 Padomes, kuru atbalsta Komisija, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību kā daļēji nepieņemamu un katrā ziņā kā absolūti nepamatotu;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

III. Juridiskais pamatojums

A. Par prasības priekšmetu

21 Attiecībā uz prasības priekšmetu iesākumā ir jānorāda, ka prasītāja būtībā uzsver, ka tā "pirmām kārtām" prasa vien atlīdzināt kaitējumu, ko tā cietusi laikā no 2010. gada 26. jūlija tās nosaukuma iekļaušanas Regulas Nr. 423/2007 V pielikumā ietvertajos personu, organizāciju un struktūru sarakstos, kas veikta ar Regulu Nr. 668/2010, dēļ un laikā no 2010. gada 25. oktobra tās nosaukuma iekļaušanas Regulas Nr. 961/2010 VIII pielikumā ietvertajos personu, organizāciju un struktūru sarakstos, kas veikta ar Regulu Nr. 961/2010, dēļ (skat. 5. punktu iepriekš).

22 Tādējādi *ratione temporis* kaitējums, kura atlīdzināšanu prasa prasītāja, proti, kaitējums, kas ir radies no divām iepriekš minētajām iekļaušanām sarakstos, esot ciests laikposmā no 2010. gada 26. jūlija, prasītājas nosaukuma pirmreizējās iekļaušanas ar *IRISL* saistīto personu, organizāciju un struktūru sarakstos, līdz 2012. gada 23. janvārim, Padomes Īstenošanas regulas (ES) Nr. 54/2012 (2012. gada 23. janvāris), ar ko īsteno Regulu Nr. 961/2010 (OV 2012, L 19, 1. lpp.), pieņemšanas datumam. Proti, šajā datumā izbeidzās ar Regulu Nr. 961/2010 izlemtās prasītājas nosaukuma iekļaušanas sarakstos tiesiskās sekas.

B. Par iebildi par nepieņemamību prasītājas tiesību celt prasību par kaitējuma atlīdzību noilguma dēļ

23 Eiropas Savienības Tiesas Statūtu, kas saskaņā ar šo statūtu 53. pantu ir piemērojami tiesvedībā Vispārējā tiesā, 46. pants ir formulēts šādi:

"Lietas pret Savienību sakarā ar ārpuslīgumu [ārpuslīgumiskām] saistībām nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt. Noilguma termiņu pārtrauc, ja Tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai Savienības iestādei. Pēdējā gadījumā lieta jāierosina divos mēnešos, kā tas paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. pantā; vajadzības gadījumā piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 265. panta otro daļu. [..]"

24 Formāli ar atsevišķu aktu gan neizvirzot iebildi par nepieņemamību, atbildē uz repliku Padome norāda uz prasības nepieņemamību sakarā ar Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 46. pantā paredzētā noilguma termiņa beigām. Šajā ziņā tā apgalvo, ka 2015. gada 25. novembrī celtā prasība ir par tiesību aktiem, kas pieņemti vairāk nekā pirms pieciem gadiem, proti, Regula Nr. 668/2010 – 2010. gada 26. jūlijā un Regula Nr. 961/2010 – 2010. gada 25. oktobrī.

25 Katrā ziņā Padome uzskata, ka prasītājas tiesību celt prasību par kaitējuma atlīdzību noilguma dēļ, ciktāl ir runa par iespējami ciesto kaitējumu pirms 2010. gada 25. novembra, tas ir, piecus gadus pirms prasības celšanas, kuru šī pēdējā Vispārējās tiesas kancelejā ir iesniegusi 2015. gada 25. novembrī, prasība ir daļēji nepieņemama.

26 Šajos apstākļos Vispārējā tiesa uzskata, ka procesuālās ekonomijas un pareizas tiesvedības nolūkos vispirms ir jāizvērtē jautājumi, kas skar lietas būtību, šobrīd neizlemjot iebildi par nepieņemamību sakarā ar prasības celšanas noilgumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2006. gada 30. marts, *Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret*/Padome un Komisija, T-367/03, EU:T:2006:96, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

C. Par lietas būtību

27 Vispirms attiecībā uz rīcības prettiesiskumu, ko prasītāja vēlas pārmest Eiropas Savienībai kā pamatu tās iespējamai ārpuslīgumiskajai atbildībai, tā šajā ziņā izvirza divus pamatus, attiecīgi pirmajā norādot uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un otrajā – uz materiālo nosacījumu, kas pamato tās iekļaušanu strīdīgajos sarakstos, pārkāpumu.

28 Pirms izvērtēt šos divus pamatus, ievadā tomēr ir jāatgādina judikatūras kritēriji par konkrētajai iestādei pārmestās rīcības prettiesiskuma kritērija izvērtēšanu saistībā ar prasību par kaitējuma atlīdzību.

1. Ievada apsvērumi par judikatūras kritērijiem, izvērtējot prettiesiskumu prasībā par kaitējuma atlīdzību

29 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar Savienības tiesību akta prettiesiskuma konstatēšanu vien, lai cik neapskaužams arī nebūtu šāds prettiesiskums, prasības, piemēram, par kaitējuma atlīdzību, ietvaros nepietiek, lai atzītu, ka automātiski iestājas tās ārpuslīgumiskā atbildība, kas ir saistīta ar kādas Savienības iestādes rīcības prettiesiskumu. Lai atzītu, ka šis nosacījums ir izpildīts, judikatūrā tiek prasīts, lai prasītāja puse, pirmkārt, pierādītu, ka konkrētā iestāde ir nevis rīkojusies vienkārši prettiesiski, bet ir izdarījusi pietiekami būtisku tiesību normas, ar kuru privātpersonām piešķir tiesības, pārkāpumu (skat. spriedumu, 2000. gada 4. jūlijs, *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 42. punkts un tajā minētā judikatūra). Otrkārt, prasītājai pusei ir jāpierāda arī divu citu

nosacījumu pastāvēšana, kas ir nepieciešami, lai iestātos Savienības ārpuslīgumiskā atbildība, proti, reāla kaitējuma esamība un tiešas cēloņsakarības starp šo kaitējumu un prettiesiskumu, par kuru ir runa, esamība.

30 Konkrēti saistībā ar ierobežojošiem pasākumiem Tiesa savā 2017. gada 30. maija spriedumā *Safa Nicu Sepahan*/Padome (C-45/15 P, EU:C:2017:402, 62. punkts) ir precizējusi, ka "lietas dalībniekam, kas atsaucas uz Savienības ārpuslīgumisko atbildību, ir jāsniedz pārliecinoši pierādījumi gan par kaitējuma, uz ko tas atsaucas, pastāvēšanu un apmēru [..], gan arī par pietiekami tiešas cēloņsakarības starp attiecīgās iestādes rīcību un apgalvoto kaitējumu pastāvēšanu".

31 Turklāt saskaņā ar tikpat pastāvīgo judikatūru pietiekami būtiska pārkāpuma pierādīšana ir domāta tam, lai tostarp ierobežojošo pasākumu jomā izvairītos no tā, ka konkrētās iestādes veicamo uzdevumu Savienības un tās dalībvalstu vispārējās interesēs kavē risks, ka šai iestādei būs jāatlīdzina kaitējums, ko iespējami varētu ciest ar šo rīcību ietekmētās personas, tomēr neuzveļot šīm privātpersonām mantiska vai nemantiska rakstura sekas, kas radušās konkrētās iestādes acīmredzamas un neattaisnojamas pienākumu neizpildes rezultātā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2007. gada 11. jūlijs, *Schneider Electric* /Komisija, T-351/03, EU:T:2007:212, 125. punkts; 2011. gada 23. novembris, *Sison*/Padome, T-341/07, EU:T:2011:687, 34. punkts, un 2014. gada 25. novembris, *Safa Nicu Sepahan*/Padome, T-384/11, EU:T:2014:986, 51. punkts).

32 Kad nu šie ievada apsvērumi ir izdarīti, Vispārēja tiesa uzskata par atbilstošu vispirms izvērtēt otro prasītājas norādīto pamatu un pēc tam pirmo.

2. Par otro pamatu, kurā norādīts uz materiālo nosacījumu iekļaušanai sarakstos pārkāpumu

a) Lietas dalībnieku argumenti

33 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Padome nav ar konkrētiem faktiem pietiekami pamatojusi tās iekļaušanu strīdīgajos sarakstos. Turklāt tā norāda, ka 2013. gada 12. jūnija spriedumā *HTTS*/Padome (T-128/12 un T-182/12, nav publicēts, EU:T:2013:312) (skat. 6. punktu iepriekš) Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka Padomes Regulā Nr. 267/2012 (2012. gada 23. marts) par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu un Regulas Nr. 961/2010 atcelšanu (OV 2012, L 88, 1. lpp.) ir bijusi acīmredzama kļūda vērtējumā, jo Padome nebija pierādījusi, ka *IRISL* to faktiski kontrolētu.

34 Tādējādi, it īpaši atsaucoties uz 2014. gada 25. novembra spriedumu *Safa Nicu Sepahan*/Padome (T-384/11, EU:T:2014:986), prasītāja vispirms uzsver, ka Padomei nebija nekādas novērtējuma brīvības tās uzdevuma noskaidrot strīdīgo ierobežojošo pasākumu pamatotību ietvaros, jo šis uzdevums izrietot no šo pēdējo saistošā pienākuma ievērot pamattiesības, tostarp tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

35 Katrā ziņā Padomes *a posteriori* sniegtie pierādījumi un informācija šajā stadijā nevarot tikt ņemti vērā, un līdz ar to Padomes pienākuma noskaidrot strīdīgo iekļaušanu pamatotību to veikšanas brīdī pārkāpums nevarot tikt novērsts atpakaļejoši.

36 Turklāt 2013. gada 12. jūnija sprieduma *HTTS*/Padome (T-128/12 un T-182/12, nav publicēts, EU:T:2013:312) (skat. 6. punktu iepriekš) 55. punktā Vispārējā tiesa esot secinājusi, ka Regulas Nr. 961/2010 pieņemšanas brīdī Padome bija atzinusi, ka tās rīcībā vēl nebija ne tās atbilstošās informācijas, ko tā iesniedza vēlāk, ne informācijas, ko iesniedza Vācijas Federatīvā Republika kā persona, kura iestājās šajā tiesvedībā, kurā tika taisīts šis spriedums. Arī Padomes konkrētajā lietā norādītie Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) ekspertu grupu 2012. un 2013. gada ziņojumi esot jaunāki par minēto regulu.

37 Papildus prasītāja vēl vērš uzmanību uz to, ka Padomes *a posteriori* sniegtā informācija lietā T-182/12 *HTTS*/Padome (skat. 6. punktu iepriekš) arī nevarēja pamatot iekļaušanu strīdīgajos sarakstos. Katrā ziņā šie dokumenti neesot tādi, kas pierāda, ka prasītāja faktiski "piederēja" *IRISL* vai ka tā "kontrolēja" to. Šie dokumenti norādot vienīgi uz to, ka prasītāja sniedza aģentēšanas pakalpojumus *SAPID* un *HDSL*.

38 Otrkārt, atsaucoties uz 2013. gada 16. septembra spriedumu *Islamic Republic of Iran Shipping Lines* u.c./Padome (T-489/10, EU:T:2013:453) (skat. 7. punktu iepriekš), prasītāja apgalvo, ka no šā sprieduma izriet, ka saiknes starp to, no vienas puses, un *IRISL*, *SAPID* un *HDSL*, no otras puses, esamība nevar pamatot iekļaušanu strīdīgajos sarakstos. Proti, iepriekš minētajā spriedumā Vispārējā tiesa esot tieši secinājusi, ka Padome nav pierādījusi, ka *IRISL* bija tieši iesaistīta kodolieroču izplatīšanas darbībās.

39 Prasītāja secina, ka visu šo iemeslu dēļ Padome esot pārkāpusi skaidras un precīzas tiesību normas, kuras nav grūtību piemērot vai interpretēt un kuras neregulē īpaši sarežģītu situāciju. Tādējādi Padome neesot ievērojusi uzmanīgas un rūpīgas pārvaldības pienākumus atbilstoši Savienības tiesu pastāvīgajā judikatūrā, piemēram, 2011. gada 23. novembra spriedumā *Sison*/Padome (T-341/07, EU:T:2011:687, 36. un 37. punkts), 2014. gada 25. novembra spriedumā *Safa Nicu Sepahan*/Padome (T-384/11, EU:T:2014:986, 53. punkts) un 2016. gada 18. februāra spriedumā *Jannatian*/Padome (T-328/14, nav publicēts, EU:T:2016:86, 44. punkts), formulētajiem kritērijiem.

40 Savukārt Padome atbildē uz repliku vispirms norāda uz to, ka iebildums par pienākuma sniegt pierādījumus iekļaušanai strīdīgajos sarakstos pārkāpumu ir novēlots, jo te esot runa par jaunu pamatu, kuru prasītāja pirmo reizi norādījusi tikai replikas stadijā.

41 Būtībā Padome, kuru atbalsta Komisija, kas pievienojas tās apsvērumiem, uzsver, ka tā nav izdarījusi pietiekami būtisku pārkāpumu, un apstrīd visu prasītājas argumentāciju.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

42 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasība par kaitējuma atlīdzību, kas ir pamatota ar LESD 340. panta otro daļu, ir patstāvīgs tiesību aizsardzības līdzeklis, kas no prasības atcelt tiesību aktu atšķiras ar to, ka tā ir paredzēta nevis noteikta tiesību akta atcelšanai, bet gan tāda kaitējuma atlīdzināšanai, ko kāda Savienības iestāde nodarījusi trešajai personai (spriedumi, 1971. gada 2. decembris, *Zuckerfabrik Schöppenstedt*/Padome, 5/71, EU:C:1971:116, 3. punkts, un 2014. gada 18. septembris, *Georgias* u.c./Padome un Komisija, T-168/12, EU:T:2014:781, 32. punkts).

43 Turklāt netiek apstrīdēts, ka LESD 215. pants, kas šajā līgumā ir juridiskais pamats tam, lai Padome noteiktu ierobežojošus pasākumus pret fiziskām vai juridiskām personām, ir pārneses norma starp, pirmkārt, LES paredzētajiem Savienības un tās dalībvalstu sasniedzamajiem mērķiem kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā (KĀDP) (skat. it īpaši LES 24. panta 3. punktu, saskaņā ar kuru dalībvalstis uzticības un savstarpējas solidaritātes garā aktīvi un konsekventi atbalsta Savienības ārpolitiku un drošības politiku un ievēro Savienības darbību šajā jomā) un, otrkārt, Savienības darbībām, kuras ietver ekonomisku vai ierobežojošu pasākumu noteikšanu LESD ietvaros un kuras ir nepieciešamas minēto mērķu īstenošanai (šajā ziņā skat. spriedumu, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 89. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Šajā kontekstā tāds individuāls ierobežojošs pasākums, kura objekts var būt nevalstiska struktūra, kā līdzekļu iesaldēšana pats par sevi ir nevis Padomes patstāvīgs akts, kas kā krimināls sods vai administratīvais sods tiek vērsts pret šo struktūru, bet gan nepieciešams pasākums LESD 215. panta 2. punkta izpratnē šīs specifiskās politikas īstenošanai, kas ir vērsta uz to, lai ļautu Savienībai pakāpeniski nonākt pie konkrēta rezultāta, ko tā vēlas sasniegt starptautiskajās attiecībās, proti, aplūkojamajā gadījumā – izbeigt Irānas Islāma Republikas kodolieroču izplatīšanas darbības.

45 Papildus jānorāda, ka saskaņā ar tikpat pastāvīgo judikatūru plašākais mērķis uzturēt mieru un starptautisko drošību saskaņā ar LES 21. pantā nostiprinātajiem Savienības ārējās darbības mērķiem var attaisnot pat ievērojamas negatīvas sekas atsevišķiem saimnieciskās darbības veicējiem, kas tiek radītas ar lēmumiem par Savienības pieņemto aktu īstenošanu nolūkā sasniegt šo pamatmērķi (šajā ziņā skat. spriedumu, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 150. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Tādējādi, izvērtējot konkrētās iestādes rīcību, Vispārējai tiesai, kad tā izskata saimnieciskās darbības subjekta celtu prasību par kaitējuma atlīdzību, tostarp ņemot vērā LESD 215. panta 2. punkta noteikumus, ir jāņem vērā arī šis Savienības ārpolitikas pamatmērķis, ja vien šis saimnieciskās darbības veicējs nepierāda, ka Padome acīmredzami un neattaisnojami nav veikusi savus obligātos pienākumus vai tādā pašā veidā ir pārkāpusi Savienības atzītas pamattiesības.

47 Šajos apstākļos un it īpaši ņemot vērā izskatāmās prasības priekšmeta faktu rašanās laikā notikušo ierobežojošo pasākumu, kurus Padome noteikusi, reaģējot uz Irānas Islāma Republikas kodolieroču izplatīšanas darbībām, pakāpeniski pieaugošo intensitāti, iejaukšanās *HTTS* komercdarbībā, kā arī tās brīvībā rīkoties ar tās finanšu līdzekļiem, kas izriet no ar konkrēto ierobežojošo pasākumu noteiktās līdzekļu iesaldēšanas, automātiski nevar tikt uzskatīta par iemeslu Savienības ārpuslīgumiskajai atbildībai. Tāpat saskaņā ar 2000. gada 4. jūlija sprieduma *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija (C-352/98 P, EU:C:2000:361, 42. punkts un tajā minētā judikatūra) (skat. 29. punktu iepriekš) judikatūras kritērijiem pie ārpuslīgumiskās atbildības izvērtēšanas aplūkojamajā gadījumā vēl ir jākonstatē, ka konkrētā iestāde savus pienākumus nav pildījusi vai kļūdas vērtējumā saistībā ar apgalvoto saikni starp ieinteresēto personu un citām konkrētajām kompānijām, visupirms jau *IRISL*, ir pieļāvusi acīmredzami un neattaisnojami.

48 Turklāt viena vai vairāku Padomes aktu, kuri ir pamatā prasītājas norādītajam kaitējumam, iespējamā atcelšana, pat ja tā būtu notikusi ar Vispārējās tiesas spriedumu, kas būtu pasludināts pirms prasības par kaitējuma atlīdzību celšanas, nav neatspēkojams pietiekami būtiska šīs iestādes veikta pārkāpuma pierādījums, kas *ipso jure* ļautu konstatēt Savienības atbildību.

49 Tāpat jānorāda, ka – atšķirībā no prasības atcelt tiesību aktu – prasība par ārpuslīgumisko atbildību var tikt celta piecu gadu laikā pēc notikuma, kas ir konkrētā kaitējuma pamatā. Līdz ar to iestāde, par kuras ārpuslīgumisko atbildību ir runa, savai attaisnošanai principā ir tiesīga norādīt visu atbilstošo informāciju, kas radusies laikā pirms pret to iesniegtās prasības par kaitējuma atlīdzību celšanas iepriekš minētajā termiņā, kamēr prasītāja ir tiesīga pierādīt ciestā kaitējuma apmēru un būtiskumu, izmantojot pierādījumus par laiku pēc tās.

50 Attiecībā uz iestādes iespēju savas rīcības attaisnošanai norādīt visu atbilstošo informāciju, kas radusies laikā pirms pret to iesniegtās prasības par kaitējuma atlīdzību celšanas, jāprecizē, ka tā ir domāta piekritīgās tiesas nepieciešamībai sacīkstes principa ietvaros noskaidrot konkrēto lietas dalībnieku apgalvoto faktu atbilstību un būtiskumu, izlemjot par iespējamo Savienības ārpuslīgumisko atbildību. Šāda iespēja it īpaši ir pamatota tādā Savienības darbības jomā kā KĀDP, kas tās mērķu un satura dēļ ir pakļauta Līgumos īpaši paredzētiem noteikumiem un procedūrām (skat. LES 24. panta 1. punkta otro daļu), kas tostarp ir vērstas uz to, lai attiecīgā gadījumā ņemtu vērā tās faktiskās un juridiskās situācijas attīstību laika gaitā, kas ir Savienības starptautiskās darbības priekšmets.

51 Šajā ziņā, ja prasības par kaitējuma atlīdzību ietvaros konkrētās iestādes – kad tā, pamatojoties uz saskaņā ar LES V sadaļas 2. nodaļu pieņemtu lēmumu, ir veikusi līdzekļu iesaldēšanas pasākumus atbilstoši LESD 215. panta 2. punktam –, iesniegtā informācija tiktu atzīta par neefektīvu, tas novestu pie tā, ka tiktu nopietni kavēta efektīva to kompetenču īstenošana, kuras Līgumos Savienības iestādēm ir paredzētas KĀDP jomā, šīs politikas īstenošanas atbalstīšanai paredzot, ka tās ir tiesīgas noteikt nepieciešamos ierobežojošos pasākumus.

52 Kad nu šīs premisas ir izklāstītas, konkrētajā gadījumā vispirms ir jāatgādina, ka 2011. gada 7. decembra sprieduma *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) 41. un 42. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka Regulas Nr. 961/2010 tūlītēja atcelšana varētu nopietni un neatgriezeniski apdraudēt ar šo regulu pret Irānas Islāma Republiku noteikto ierobežojošo pasākumu efektivitāti, jo "nevar nepieļaut iespēju, ka ierobežojošo pasākumu noteikšana attiecībā uz prasītāju būtībā tomēr varētu izrādīties pamatota".

53 Tādējādi izskatāmās prasības par kaitējuma atlīdzību ietvaros Vispārējā tiesa nevar ignorēt atbilstošo pamatojumu un pierādījumus, ko Padome norādījusi savas rīcības attaisnošanai, lai pierādītu, ka nosacījums par Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos nav izpildīts.

54 Turpinājumā, kas attiecas uz prasītājas pirmo norādīto iebildumu par to materiālo nosacījumu, kuri ļauj attaisnot tās nosaukuma iekļaušanu strīdīgajos sarakstos, pietiekami būtisko pārkāpumu, un tas tā ir sakarā ar netiešas saiknes starp tās un *IRISL* saimniecisko darbību esamību (skat. 4. punktu iepriekš), ir jānorāda, pirmkārt, ka novēlotība, ko Padome liek pretī šim argumentam (skat. iepriekš 40. punktu), nav atbilstoša, jo kopš savas prasības par kaitējuma atlīdzību celšanas prasītāja savus prasījumus par kaitējuma atlīdzināšanu tostarp ir balstījusi uz šo argumentu, kas tātad ir loģisks šeit izvērtējamā pamata turpinājums.

55 To paturot prātā, kas attiecas vispirms uz sabiedrības kvalificēšanu kā "piederošu citai vienībai vai tās kontrolētu", kā attiecināšanu uz sevi apstrīd prasītāja, jo tā neesot ne piederējusi *IRISL*, ne bijusi tās kontrolēta, ir pietiekami norādīt, ka konkrētajā gadījumā šim jēdzienam nav tāda pati piemērojamība, kā tas vispārīgi ir sabiedrību tiesībās, kad ir runa par kādas tādas sabiedrības komercatbildības noteikšanu, kurā lēmumu pieņemšanu juridiski kontrolē cita ekonomiskā vienība.

56 Proti, izvērtējot kāda ierobežojoša pasākuma tiesiskumu, šis jēdziens raksturo situāciju, kad fiziskā vai juridiskā persona, kura ir iesaistīta konkrētās valsts kodolieroču izplatīšanas darbībās, ir spējīga ietekmēt cita uzņēmuma, ar kuru tai ir darījumu attiecības, saimnieciskos lēmumus, pat ja starp abām šīm ekonomiskajām vienībām nepastāv nekādas juridiskas īpašumtiesības vai dalība pamatkapitālā.

57 Starp citu, šajā ziņā Tiesa tieši ir norādījusi, ka vienības, kas "pieder" vai kuru "kontrolē", statuss Padomei ir jāizvērtē katrā atsevišķā gadījumā, tostarp atkarībā no attiecīgās piederības pakāpes vai attiecīgās kontroles intensitātes, jo šajā ziņā šai iestādei ir zināma novērtējuma brīvība (spriedumi, 2013. gada 12. jūnijs, *HTTS*/Padome, T-128/12 un T-182/12, nav publicēts, EU:T:2013:312, 48. punkts, un 2013. gada 6. septembris, *Bateni*/Padome, T-42/12 un T-181/12, nav publicēts, EU:T:2013:409, 45. punkts; šajā ziņā skat. arī spriedumu, 2012. gada 13. marts, *Melli Bank*/Padome, C-380/09 P, EU:C:2012:137, 40.–42. punkts).

58 Padomes konkrētajā gadījumā norādītā informācija un pierādījumi ir atbilstošas, pietiekami precīzas un saskanīgas norādes, kas izskatāmās prasības par kaitējuma atlīdzību ietvaros ļauj secināt, ka apstāklis, ka *HTTS* "[bija] *IRISL* kontrolē vai [darbojās] tā vārdā", bija vismaz ticams.

59 Tādējādi, piemēram, tādi apstākļi kā prasītājas darbība kā jūras pārvadājumu aģentam ar *IRISL* cieši saistīto vienību uzdevumā, no kurām dažas, proti, *HDSL* un *SAPID*, izmantoja kuģus, kurus to rīcībā bija nodevusi *IRISL*, finansiālās attiecības starp prasītāju, no vienas puses, un *HDSL* un *SAPID*, no otras puses, kā arī starp prasītāju un *IRISL* meitas sabiedrību Savienībā, ko apliecina 2010. gada 31. decembra pārbaudes ziņojums, tas, ka prasītājas direktors *N. Bateni* iepriekš bija pildījis *IRISL* juridiskā direktora funkcijas, un, visbeidzot, prasītājas un *IRISL Europe* kopīga adrese, ir attiecināmu un saskanīgu netiešu pierādījumu, kurus prasītāja turklāt nav apstrīdējusi, kopums, kas apliecina ciešas saiknes esamību starp to un *IRISL*. Starp citu, kā to atgādina Padome, 2013. gada 12. jūnija spriedumā *HTTS*/Padome (T-128/12 un T-182/12, nav publicēts, EU:T:2013:312, 56. punkts) Vispārējā tiesa ir uzsvērusi, ka, lai gan tajā izskatāmās prasības atcelt tiesību aktu ietvaros tā nav varējusi ņemt vērā Vācijas Federatīvās

Republikas sniegto informāciju, kurā, starp citu, bija apkopta daļa no iepriekš minētajiem netiešajiem pierādījumiem, tomēr nav izslēgts, ka "sakarā ar šīs informācijas detalizētību un būtiskumu tā var attaisnot prasītājas [nosaukuma] iekļaušanu" strīdīgajos sarakstos.

60 Līdz ar to no Komisijas konkrētajā gadījumā iesniegto tiešo un netiešo pierādījumu kopuma izriet, ka šī pēdējā, nosakot konkrēto līdzekļu iesaldēšanas pasākumu, nav pieļāvusi acīmredzamu un neattaisnojamu pienākumu neizpildi vai acīmredzamas kļūdas vērtējumā saistībā ar *HTTS* darījumu attiecību ar *IRISL* un, ar šīs kompānijas starpniecību, dalības Irānas Islāma Republikas kodolieroču izplatīšanas darbībās apjomu, kas – ja būtu izpildījušies citi Savienības atbildības iestāšanās nosacījumi – varētu pamatot tā kaitējuma atlīdzināšanu, ko *HTTS* esot cietusi tā rezultātā (skat. 59. punktu iepriekš). Katrā ziņā, prasītāja nav iesniegusi pietiekami konkrētus un attiecināmus pierādījumus, kas varētu pamatot Padomes atbildību par tādu būtisku un neattaisnojamu pienākumu neizpildi.

61 No minētā izriet, ka pirmais iebildums par iekļaušanas sarakstos materiālo nosacījumu pietiekami būtisku pārkāpumu, jo Padome ar pietiekamiem pierādījumiem neesot pamatojusi, ka prasītāja bija *IRISL* kontrolē, ir jānoraida.

62 Attiecībā uz otro iebildumu, kurā norādīts uz pamatojuma strīdīgajai *HTTS* iekļaušanai strīdīgajos sarakstos neesamību – šoreiz pēc tam, kad Vispārējā tiesa bija atcēlusi *IRISL* un citu jūras pārvadājumu kompāniju, tajā skaitā *HDSL* un *SAPID*, iekļaušanu sarakstos, – vēlreiz ir jānorāda (skat. 48. punktu iepriekš), ka šo pēdējo iekļaušanu sarakstos atcelšana pati par sevi nav pietiekama, lai pierādītu, ka iepriekš minētā *HTTS* nosaukuma iekļaušana strīdīgajos sarakstos bija tik pietiekami būtisks pārkāpums, kas pamatotu Savienības atbildības iestāšanos.

63 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka laikā, kad prasītājas nosaukums tika iekļauts strīdīgajos sarakstos, vispirms ar Regulu Nr. 668/2010 un pēc tam ar Regulu Nr. 961/2010, *IRISL*, *HDSL* un *SAPID* nosaukumu iekļaušana sarakstos vēl nebija atcelta. Tālāk un īpaši ir jāatzīst, ka Padome pamatoti uzsver, ka konkrētajā gadījumā *IRISL* nosaukuma iekļaušana sarakstos galvenokārt bija balstīta uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības Padomes Sankciju komitejas ziņojumu, kurā bija norādīti trīs šīs kompānijas veikti acīmredzami ar Drošības Padomes Rezolūciju Nr. 147(2007) noteiktā ieroču embargo pārkāpumi. Ņemot vērā šajā ziņojumā ietvertos secinājumus, Padomes secinātais, ka *IRISL* bija iesaistīta Irānas Islāma Republikas kodolieroču izplatīšanas darbībās, šīs prasības par kaitējuma atlīdzību ietvaros nevar tikt uzskatīts par acīmredzami kļūdainu, ko, starp citu, prasītāja pamatoti arī nav apstrīdējusi. Līdz ar to prasītājas šobrīd norādītais, ka *IRISL*, *SAPID* un *HDSL* nosaukumu iekļaušana sarakstos pēc tam tika atcelta, neļauj secināt, ka Padome ir pieļāvusi tik acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kas ir tik būtiska un neattaisnojama, ka tā varētu būt pamats, lai iestātos Savienības ārpuslīgumiskā atbildība.

64 Visu apsverot, šajos apstākļos Padomei nevar pārmest, ka tā – pamatojot prasītājas strīdīgo iekļaušanu sarakstos ar pastāvošo saikni starp to un *IRISL* – ir izdarījusi tādu pārkāpumu, kādu analoģiskos apstākļos nebūtu izdarījusi pietiekami uzmanīga un rūpīga pārvalde, kurai Līgumos ir uzticētas tādas īpašas kompetences kā par nepieciešamiem uzskatāmu ierobežojošu pasākumu noteikšana Savienības darbības ietvaros, lai uzturētu mieru un starptautisko drošību, ko var apdraudēt Irānas Islāma Republikas kodolieroču izplatīšanas darbības (skat. 44. punktu iepriekš).

65 No minētā izriet, ka arī otrais iebildums, kurā norādīts uz strīdīgo iekļaušanu sarakstos prettiesiskumu pēc *IRISL*, *HDSL* un *SAPID* nosaukumu svītrošanas no sarakstiem *ex tunc*, nevar tikt pieņemts, līdz ar ko otrais prasītājas izvirzītais pamats ir noraidāms kopumā.

66 To paturot prātā, iepriekš minēto apsvērumu gaismā ir jāizvērtē pirmais pamats, kuru prasītāja izvirzījusi savas prasības par kaitējuma atlīdzību pamatojumam.

3. Par pirmo pamatu, kurā norādīts uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi

a) Lietas dalībnieku argumenti

67 Lai pierādītu, ka strīdīgās iekļaušanas sarakstos pamatojuma apgalvotā neesamība ir pietiekami būtisks tādas tiesību normas pārkāpums, kuras mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām, šā pamata pamatojumā prasītāja galvenokārt atsaucas uz 2011. gada 7. decembra spriedumu *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716), ar kuru pamatojuma neesamības dēļ tika atcelta tās nosaukuma iekļaušana Regulas Nr. 961/2010 VIII pielikumā ietvertajā sarakstā (skat. 5. punktu iepriekš). Būtībā prasītāja norāda, ka šajā spriedumā Vispārējā tiesa īpaši ir uzsvērusi, ka pienākums norādīt pamatojumu ir vispārējs Savienības tiesību princips, no kura atkāpes ir pieļaujamas vienīgi primāru apsvērumu dēļ. Līdz ar to pamatojums tās nosaukuma iekļaušanai sarakstos ieinteresētajai personai principā bija jādara zināms vienlaikus ar nelabvēlīgo aktu.

68 Turklāt replikā prasītāja pirmo reizi šā pamata pamatojumam norāda argumentu, ka ar pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, kā arī ar specifiska un konkrēta pamatojuma tās nosaukuma iekļaušanai strīdīgajos sarakstos nepaziņošanu aplūkojamajā gadījumā ir pārkāptas arī tās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Tādējādi Padome esot pārkāpusi vienu no Savienības tiesību pamatnormām, kas ir paredzēta privātpersonu aizsardzībai un kuras neievērošana var būt pamats Savienības atbildībai.

69 Aplūkojamajā gadījumā pamatojums esot vēl jo vairāk nepietiekams un tātad būtiska un neattaisnojama Padomes pienākumu neizpilde, jo pirms 2011. gada 7. decembra sprieduma *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) pasludināšanas šī iestāde nebija sniegusi nekādus pierādījumus, kas varētu pamatot *HTTS* nosaukuma iekļaušanu Regulas Nr. 961/2010 VIII pielikumā. Šajā ziņā prasītāja it īpaši norāda uz tās 2010. gada 10. un 13. septembra vēstulēm, kurās tā lūdza Padomi pārskatīt savu lēmumu par tās nosaukuma iekļaušanu strīdīgajos sarakstos un ar kurām tā nodeva Padomei zināmus dokumentus šajā sakarā, kā arī tās 2010. gada 23. novembra vēstuli, kurā tā lūdza piekļuvi tās lietai.

70 Visbeidzot, Padome esot pārkāpusi prasītājas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, jo pēc katra sprieduma, ar kuru tās nosaukuma iekļaušana strīdīgajos sarakstos tika atcelta, *HTTS* nekavējoties tika iekļauta tajos no jauna, vienkārši pamatojoties uz nedaudz izmainītu pamatojumu nekā sākotnēji sniegtais. Turklāt šī Padomes rīcība demonstrējot attieksmi, kāda pret prasītāju šai iestādei esot bijusi pastāvīgi.

71 Padome, kuru atbalsta Komisija, apstrīd šo argumentāciju.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

72 Pirms izvērtēt pēc būtības dažādos prasītājas norādītos iebildumus, kas ir saistīti ar pirmo pamatu, no procesuālā viedokļa ir jāpārbauda iebilde par nepieņemamību, ko Padome izsecina no tā, ka argumentus par, pirmkārt, tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu un, otrkārt, pierādījumu, kas pamatotu strīdīgo iekļaušanu sarakstos, neesamību, prasītāja esot norādījusi tikai replikas stadijā, līdz ar ko šie argumenti esot novēloti.

1) Par argumenta, pirmkārt, par tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu novēlotību

73 Šajā ziņā kā neefektīvs vispirms ir jānoraida prasītājas iebildums par to, ka Padome esot automātiski iekļāvusi tās nosaukumu strīdīgajos sarakstos, neraugoties uz tiesību aktus atceļošo 2011. gada 7. decembra spriedumu *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) un 2013. gada 12. jūnija spriedumu *HTTS*/Padome (T-128/12 un T-182/12, nav publicēts, EU:T:2013:312) (skat. 70. punktu iepriekš). Proti, izskatāmās lietas priekšmets, kā to *ratione temporis* ir norobežojusi pati prasītāja, ir nevis prasība par tā kaitējuma atlīdzību, ko tā esot cietusi no tās nosaukuma vēlreizējas iekļaušanas sarakstos pēc katra no

šiem spriedumiem, bet gan tā kaitējuma atlīdzināšana, ko viņa esot cietusi laikā no 2010. gada 26. jūlija līdz 2012. gada 23. janvārim (skat. 22. punktu iepriekš). Tādējādi izskatāmās lietas ietvaros Padomes rīcībai pēc 2012. gada 23. janvāra nav nekādas nozīmes.

74 Tālāk, kas attiecas uz Padomes pārmesto novēlotību prasītājas norādītajiem diviem papildu argumentiem replikas stadijā, pirmkārt, ir jānorāda, ka prasības pieteikumā *HTTS* skaidri ir sasaistījusi pienākumu norādīt pamatojumu tās nosaukuma iekļaušanai to personu sarakstos, kuras ir saistītas ar *IRISL* darbību, ar Padomes pienākumu darīt tai zināmu šo iekļaušanu sarakstos pamatojumu (skat. 67. punktu iepriekš).

75 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā princips paredz, ka Savienības iestādei, kura pieņem tiesību aktu, kurā attiecībā uz kādu personu vai nevalstisku struktūru ir paredzēti ierobežojoši pasākumi, ciktāl vien iespējams, vai nu šā akta pieņemšanas brīdī vai vismaz cik ātri vien iespējams pēc tā pieņemšanas, attiecīgajai personai vai struktūrai ir jāpaziņo tā pamatojums, lai šīs personas vai nevalstiskās struktūras varētu pilnvērtīgi izmantot savas tiesības celt prasību (spriedumi, 2011. gada 16. novembris, *Bank Melli Iran*/Padome, C-548/09 P, EU:C:2011:735, 47. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 100. punkts).

76 Proti, pienākuma norādīt nelabvēlīga akta pamatojumu, kas ir saistīts ar tiesību uz aizstāvību principa ievērošanu, mērķis, pirmkārt, ir nodrošināt ieinteresētajai personai pietiekamu informāciju, lai tā noteiktu, vai akts ir labi pamatots, kā arī vai tajā, iespējams, nav pieļautas kļūdas, kas ļauj apstrīdēt lēmuma spēkā esamību Savienības tiesās, un, otrkārt, ļaut šīm pēdējām veikt pārbaudi pār šā akta likumību (spriedumi, 2012. gada 15. novembris, Padome/*Bamba*, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 49. punkts; 2016. gada 18. februāris, Padome/*Bank Mellat*, C-176/13 P, EU:C:2016:96, 74. punkts, un 2007. gada 11. jūlijs, *Sison*/Padome, T-47/03, nav publicēts, EU:T:2007:207, 185. punkts).

77 Otrkārt, ciktāl attiecīgajai personai nav tiesību tikt uzklausītai pirms sākotnējā lēmuma par līdzekļu iesaldēšanu pieņemšanas, pienākuma norādīt pamatojumu ievērošana ir vēl jo būtiskāka, jo tā ir vienīgā garantija – vismaz pēc šā lēmuma pieņemšanas –, kas ļauj ieinteresētajai personai lietderīgi izmantot tās rīcībā esošos tiesību aizsardzības līdzekļus, lai apstrīdētu minētā lēmuma likumību (spriedumi, 2012. gada 15. novembris, Padome/*Bamba*, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 51. punkts; 2006. gada 12. decembris, *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran*/Padome, T-228/02, EU:T:2006:384, 140. punkts, un 2007. gada 11. jūlijs, *Sison*/Padome, T-47/03, nav publicēts, EU:T:2007:207, 187. punkts).

78 Tādējādi tostarp no iepriekš 75.–77. punktā minētās judikatūras izriet, ka pienākums norādīt pamatojumu un ar to saistītās ieinteresētās personas tiesības uz to, ka tai tiek darīts zināms specifisks un konkrēts pamatojums tās iekļaušanai konkrētajos sarakstos, ir domāts tam, lai nodrošinātu ne vien tiesību uz aizstāvību, bet arī tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošanu.

79 Līdz ar to izskatāmā strīda par kaitējuma atlīdzību ietvaros prasītājas tikai replikas stadijā norādītais iebildums par tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu ir jāuzskata par tiesvedības gaitā veiktu pirmā pamata, kurā norādīts uz pienākuma norādīt pamatojumu un ieinteresētās personas tiesībām uzzināt specifisko un konkrēto pamatojumu tās iekļaušanai konkrētajos sarakstos pārkāpumu, tālāku attīstīšanu (skat. 74. punktu iepriekš). Tādēļ šis iebildums nevar tikt uzskatīts par jaunu pamatu, kuru prasītāja norādījusi novēloti.

2) Par argumenta, otrkārt, ka Padome nav darījusi zināmus pierādījumus, novēlotību

80 Prasītāja pārmet Padomei, ka tā nav sniegusi pierādījumus, kas pamato iemeslus tās iekļaušanai strīdīgajos sarakstos. Šajā ziņā tā it īpaši norāda uz tās 2010. gada 23. novembra vēstuli (skat. 69. punktu iepriekš). Šādi argumentējot, prasītāja būtībā norāda uz to, ka Padome ir pārkāpusi tās tiesības uz piekļuvi lietas materiāliem.

81 Pie šā specifiskā jautājuma ir jāatgādina, ka 2011. gada 7. decembra sprieduma *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) 19. punktā tiesvedības priekšvēstures izklāstā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka pirms prasības celšanas lietā T-562/10 Padome faktiski vēl nebija atbildējusi uz prasītājas 2010. gada 23. novembra vēstuli. Tomēr tālāk šajā spriedumā savu pārbaudi Vispārējā tiesa ir ierobežojusi tikai ar pamata par pamatojuma neesamību izvērtēšanu, tātad neapsverot otru pamatu par to, vai ir ievēroti tiesību uz piekļuvi lietas materiāliem nosacījumi.

82 Taču prasības pieteikumā prasītāja nav apstrīdējusi Padomes atteikumu tās lūgumam piekļūt lietas materiāliem, kas nozīmē, ka šis iebildums, pat izteikts iespējama tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpuma aizsegā, ir jāatzīst par nepieņemamu saskaņā ar Reglamenta 84. panta 1. punktu, jo tas ir jauns pamats, kas nav pamatots ar tādiem tiesību vai faktu apstākļiem, kas būtu atklājušies tikai tiesvedības gaitā.

83 Tā kā šis procesuālā rakstura iebildums ir noraidīts, tagad ir jāpāriet pie pirmā prasītājas norādītā pamata izvērtējuma pēc būtības.

3) Par pirmā pamata pamatotību

84 Tā kā argumenti, kurus lietas dalībnieki norādījuši saistībā ar šo pamatu, ir attiecīgi rezumēti 67.–71. punktā iepriekš, šeit ir pietiekami atgādināt, pirmkārt, ka Regulā Nr. 668/2010 pamatojums *HTTS* nosaukuma iekļaušanai Regulas Nr. 423/2007 V pielikumā bija tāds, ka prasītāja "[rīkojās] *HDSL* interesēs Eiropā", savukārt sabiedrība *HDSL* strīdīgajos sarakstos bija iekļauta, pamatojoties uz to, ka tā "[rīkojās] *IRISL* interesēs, veicot darbības ar konteineriem, izmantojot *IRISL* piederošus kuģus". Visbeidzot, Regulā Nr. 961/2010 pamatojums *HTTS* iekļaušanai minētās regulas VIII pielikumā bija tāds, ka tā "[bija] *IRISL* kontrolē vai [darbojās] tā vārdā" (skat. 4. punktu iepriekš).

85 Kad nu šie strīdīgo ierakstu pamatojumi ir atgādināti, attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu prasītājas nosaukuma pirmreizējai iekļaušanai Regulas Nr. 668/2010 pielikumā pievienotajā sarakstā neizpildi vispirms ir jāsecina, ka prasītāja acīmredzot balstās uz kļūdainu 2011. gada 7. decembra sprieduma *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) izpratni. Proti, šis spriedums attiecas vienīgi uz Regulas Nr. 961/2010 spēkā esamību daļā par prasītājas nosaukuma iekļaušanu minētajai regulai pievienotajā sarakstā, un Vispārējā tiesa nav pieņēmusi nekādu nolēmumu par tās sākotnējās iekļaušanas, par ko tika nolemts ar Regulu Nr. 668/2010, pamatojuma pietiekamību. Turklāt ar minētā sprieduma pamatojuma teksta izlasīšanu šajā ziņā jau tāpat ir pietiekami. Proti, šā sprieduma 39. punktā ir lasāms tālāk norādītais:

"Šajos apstākļos ir jāsecina, ka Padome, šķiet, nav izpildījusi LESD 296. panta otrajā daļā un Regulas Nr. 961/2010 36. panta 3. punktā paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu. Pirmais pamats [par šīs regulas pamatojuma neesamību] līdz ar to, šķiet, ir pamatots, un tātad tam ir jāpiekrīt."

86 Katrā ziņā, tā kā prasītāja nav apstrīdējusi Regulas Nr. 668/2010 tiesiskumu ar prasību atcelt tiesību aktu (skat. 3. punktu iepriekš), tai šā ierobežojošā pasākuma prettiesiskums ir jāpierāda izskatāmās prasības par kaitējuma atlīdzību ietvaros kā nosacījums, kas – pieņemot, ka citi Savienības atbildības iestāšanās nosacījumi ir izpildīti, kas nav pierādīts, – būtu pamats Vispārējai tiesai piespriest Padomei atlīdzināt prasītājas norādīto kaitējumu (skat. 29. punktu iepriekš). Proti, prasītājas aplūkojamajā gadījumā veiktā norāde uz 2011. gada 7. decembra spriedumu *HTTS*/Padome (T-562/10,

EU:T:2011:716) (skat. 67. punktu iepriekš) neļauj secināt, ka nosacījums par pietiekami būtiska pārkāpuma esamību ir izpildīts, ciktāl ir runa par prasītājas nosaukuma sākotnējo iekļaušanu sarakstos ar Regulu Nr. 668/2010, un, tā kā nav celta prasība atcelt šo tiesību aktu, ir jāprezumē tā tiesiskums, kamēr netiek pierādīts pretējais.

87 Turpinājumā, kas attiecas uz Regulu Nr. 961/2010, ir skaidrs, ka ar savu 2011. gada 7. decembra spriedumu *HTTS*/Padome (T-562/10, EU:T:2011:716) Vispārējā tiesa ir atcēlusi šo tiesību aktu, ciktāl tas attiecas uz prasītāju, sakarā ar nepietiekamu pamatojumu tās iekļaušanai minētajai regulai pievienotajā sarakstā.

88 Tomēr, kas attiecas uz Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos tagad, kas attiecīgā gadījumā izriet no šīs regulas atcelšanas, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka principā kāda tiesību akta nepietiekams pamatojums nenozīmē Savienības atbildības iestāšanos (spriedums, 2007. gada 11. jūlijs, *Sison*/Padome, T-47/03, nav publicēts, EU:T:2007:207, 238. punkts).

89 Šādos apstākļos izskatāmās prasības par kaitējuma atlīdzību ietvaros ierobežojošā pasākuma, par kuru ir runa, tiesiskums ir jāizvērtē arī vēlāko iemeslu gaismā, kurus Padome norādījusi savā Lēmumā 2012/35/KĀDP (2012. gada 23. janvāris), ar kuru groza Lēmumu 2010/413/KĀDP, ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu (OV 2012, L 19, 22. lpp.), un uzturot prasītājas nosaukuma iekļaušanu Padomes Lēmumam 2010/413/KĀDP (2010. gada 26. jūlijs), ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Kopējo nostāju 2007/140/KĀDP (OV 2010, L 195, 39. lpp.), pievienotajā sarakstā:

"Ir *IRISL* kontrolē un/vai darbojas *IRISL* labā. *HTTS* ir reģistrēts vienā adresē ar *IRISL Europe GmbH* Hamburgā, un tā vadītājs [*N.*] *Ba*[*t*]*eni* agrāk bija nodarbināts *IRISL*."

90 Proti, izskatāmās prasības par tā kaitējuma atlīdzību, ko prasītāja esot cietusi laikposmā no 2010. gada 26. jūlija līdz 2012. gada 23. janvārim, ietvaros šis papildu pamatojums ļauj, pirmkārt, prasītājai saprast iemeslus, kuru dēļ tās nosaukums šajā laikposmā ir iekļauts strīdīgajos sarakstos, un, otrkārt, Vispārējai tiesai kopumā novērtēt cēloņus, kas saskaņā ar lietas dalībnieku norādīto ir pamatā kaitējumam, kādu prasītāja uzskata esam cietusi iepriekš minētajā laikposmā.

91 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, šis pamats tātad ir jānoraida kopumā.

92 Tādēļ arī prasība ir noraidāma kopumā, un nav jāizvērtē, vai ir izpildīti citi Savienības atbildības iestāšanās nosacījumi, vai jāpauž nostāja par iebildi par nepieņemamību noilguma dēļ.

93 Šajos apstākļos nav jāapmierina prasītājas lūgums procesa organizatorisko pasākumu ietvaros kā liecinieku uzklausīt tās direktoru un vienīgo dalībnieku.

IV. Par tiesāšanās izdevumiem

94 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piesprież atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.

95 Saskaņā ar Reglamenta 138. panta 1. punktu iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

96 Tā kā spriedums prasītājai ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt pašai savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt Padomes tiesāšanās izdevumus atbilstoši tās prasījumiem. Savukārt Komisijai savi tiesāšanās izdevumi ir jāsedz pašai.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH* sedz savus, kā arī Eiropas Savienības Padomes tiesāšanās izdevumus.

3) Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Frimodt Nielsen Forrester Perillo

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2017. gada 13. decembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

I. Fakti un tiesvedības priekšvēsture 2

II. Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi 3

III. Juridiskais pamatojums 4

A. Par prasības priekšmetu 4

B. Par iebildi par nepieņemamību prasītājas tiesību celt prasību par kaitējuma atlīdzību noilguma dēļ 5

C. Par lietas būtību 5

1. Ievada apsvērumi par judikatūras kritērijiem, izvērtējot prettiesiskumu prasībā par kaitējuma atlīdzību 5

2. Par otro pamatu, kurā norādīts uz materiālo nosacījumu iekļaušanai sarakstos pārkāpumu ... 6

a) Lietas dalībnieku argumenti 6

b) Vispārējās tiesas vērtējums 7

3. Par pirmo pamatu, kurā norādīts uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi 11

a) Lietas dalībnieku argumenti 11

b) Vispārējās tiesas vērtējums 11

1) Par argumenta, pirmkārt, par tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu novērtību 11

2) Par argumenta, otrkārt, ka Padome nav darījusi zināmus pierādījumus, novērtību ... 13

3) Par pirmā pamata pamatotību 13

IV. Par tiesāšanās izdevumiem 14